

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü

Sayı : E-24545304-554.01.01-00082652974
Konu : İthalat Denetimleri

10.02.2023 / 82652974
İSTANBUL GÜMRÜK MÜŞAVİRLER DERNEĞİ

İlgi : 07.02.2023 tarihli yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazınızda, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) tarafından denetime yönlendirilen ürünlerin fiziki olarak kontrol edilmesinin denetim işlemlerinin süresini uzattığı ifade edilerek durumun Bakanlığımızca yeniden değerlendirilmesi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu'nun 4 üncü maddesi "Ürünlerin, teknik düzenlemesine uygun olması zorunludur." hükmünü ve 5 inci maddesi "Ürünün güvenli olması zorunludur." hükmünü amirdir. Bu çerçevede, ülkemiz piyasasına arz edilecek her ürünün güvenli ve ilgili mevzuatına uygun olması gerekmektedir.

Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararı'nın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının a) bendi kapsamında "ürünlere ilişkin teknik mevzuatı dış ticarete uyarlamaya, diğer yetkili kuruluşlarla işbirliği halinde dış ticarete uygulamaya ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye" mezkûr fıkranın b) bendi kapsamında "dış ticarete konu ürünlerin teknik düzenlemesine veya genel ürün güvenliği mevzuatına uygun olup olmadığına ilişkin denetim yapmaya ve yaptırma" Bakanlığımız yetkili kılınmıştır.

Bu kapsamda, her sene güncellenerek yayımlanan ürün güvenliği ve denetimi tebliğleri çerçevesinde ithal edilmek istenen ürünlere yönelik ürün güvenliği denetimleri Bakanlığımızca icra edilmektedir. Söz konusu denetimler kapsamında ithal edilmek istenen ürünlerin ülkemizdeki mer'i mevzuat hükümlerine uygunluğu denetlenmektedir.

İthalatta ürün güvenliği denetimleri; vatandaşlarımızın ve sanayicilerimizin güvenli ve mevzuata uygun ürün kullanabilmesini sağlamak, haksız rekabeti önlemek, güvenli ve mevzuata uygun ürün üreten ve ithal eden firmalarımızı korumak, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin korunmasını sağlamak amaçlarıyla icra edilmektedir. Bahse konu denetimler, Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) üzerinden tamamen elektronik ortamda yapılan başvurular aracılığıyla yürütülmektedir. Söz konusu başvurular risk değerlendirmesine tabi olarak denetime yönlendirilebilmektedir. Riskli bulunmayan ürünlerin ise denetime yönlendirilmeden ithalatına izin verilmektedir.

Bahse konu denetimler kapsamında, birçok kez sahte belge sunulması ve sunulan belgeler ile ürünler arasında sıklıkla illiyet bağının kurulamaması nedeniyle TAREKS tarafından riskli bulunarak denetime yönlendirilen tüm ürünlerin fiziki olarak kontrol edilmesine ağırlık verilmiştir.

Bununla birlikte, 2022 yılı boyunca yapılan tüm ithalat denetimi işlemleri ortalama 2 günde sonuçlandırılmış, fiili denetimler ise ortalama 8 günde tamamlanmıştır. Denetim sürelerini uzatan etkenlere yönelik yapılan incelemeler neticesinde; firmalardan talep edilen belgelerin zamanında sunulmaması, yanlış belge sunulması, numune alımı sürecinde zamanlamaya uyulmaması gibi sorunlar öne çıkmaktadır. Firmalarımızın ve ilgili gümrük müşavirlerimizin bu konularda hassasiyet göstermeleri beklenmektedir.

Ayrıca denetim işlemlerinin en kısa sürede tamamlanmasına yönelik Bakanlığımızca yapılan çalışmalardan öne çıkanlar aşağıda yer almaktadır:

- Bakanlığımız denetmen sayıları ve denetmenlerimizin nitelikleri sürekli olarak artırılmaktadır. Bu çerçevede, 2021 yılında 50, 2022 yılında ise 75 denetmen yardımcısı istihdam edilmiştir. 2022 yılının sonunda yayımlanan 175 kişilik ilan kapsamında 82 kişi sınavı kazanmış olup henüz göreve başlamamışlardır. 2023 yılında ise yaklaşık 100 denetmen için yeniden ilana çıkılması planlanmaktadır.

- İthalatçı firmalarımızın yararlanmasını teminen kapsamlı denetim rehberleri hazırlanarak TAREKS üzerinden yayımlanmaktadır.
- Firmalarımızın denetim süreçleri hakkında bilgilendirilmesini teminen Bakanlığımız uzmanlarına telefon ve e-posta aracılığıyla sürekli olarak ulaşılabilmektedir.
- İthalat denetimleri kapsamında sektör temsilcilerinin ürün grupları bazında bilgilendirilmesine yönelik çeşitli seminerler ve toplantılar düzenlenmektedir.
- TAREKS risk analizinin sürekli olarak güncel tutulmasına azami önem gösterilerek güvenli ürün ithal eden firmalarımızın denetime düşmemesine yönelik önemli bir başarı sağlanmıştır.

Bununla birlikte, özellikle tıbbi cihaz vb. ürünlere yönelik gerçekleştirilen denetim işlemlerinin sürelerinin daha da kısaltılmasına yönelik TAREKS Risk Analizi kapsamında gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Bilgilerini rica ederim.

Hakkı KARABÖRKLÜ
Bakan a.
Genel Müdür